

1. Proces og afklaring

Indledende samtaler om den kommende undervisningsmiljøvurdering

Oktober og november 2008.

Løbende møder i ledelsen omkring den kommende miljøundersøgelse. Diskussion, tydeliggørelse og afklaring om den forekommende proces.

Det blev besluttet, at viceleder Helle Friis Knudsen skulle være tovholder under hele forløbet med løbende tilbagemeldinger til ledelsen og pædagogisk rådsformand.

8. December

Viceleder Helle Friis Knudsen på kursus hos Dansk Center for Undervisningsmiljø, kursusemnet: Hvilke krav stilles til skolernes miljøundersøgelse. Ligeledes løbende kontakt til DCUM med opklarende spørgsmål.

Afklaring af forløbet og valg af emne

Januar og februar 2009

Sammen med pædagogisk rådsformand og viceleder afholdes flere møder om det kommende valg af emne. Det besluttes i ledelsen med opbakning fra pædagogisk rådsformand, at mobning skal være skolens fokuspunkt og dermed udgangspunkt for den kommende undersøgelse. Baggrunden for valg af emne har afsæt i flere forhold/faktorer.

1. I foråret 2008 havde skolens mellemtrin arrangeret en forældreaften med en mobbekonsulent fra Børns Vilkår. Aftenens tema tog udgangspunkt i mobbeproblematikken, hvor hovedbudskabet var, at man skulle arbejde med mobning som et problem i gruppen i stedet for et problem hos den enkelte. Aftenens tema gav stof til eftertanke hos mellemtrinnets lærere. Hvor meget mobning fandtes der egentlig på vores skole? Var vi så gode til at se mobningen og løse det, som vi selv troede?
2. Mediernes løbende opmærksomhed på mobbeproblematikken i de danske skoler ud fra forskellige synsvinkler, som lærere og ledelse har fulgt og løbende diskuteret.
3. DCUM's sidste rapport 2007 – 2008, som påpegede at mobningen stadig forekom på samme niveau som tidligere på landets skoler. Samt en nøje studering af de forskellige individuelle resultater i undersøgelsen. Resultaterne gav igen stof til selvevaluering.
4. Artiklen Nye øjne på mobning, baseret på den seneste viden/forskning om emnet mobning.
5. Ligeledes oplevede vi ofte, at elever, forældre, lærere og ledelse brugte begrebet mobbe, uanset hvilke problemstilling vi stod overfor.

Forberedelse af pædagogisk rådsmøde

Marts måned 2009

Marts måned forberedes det kommende pædagogiske rådsmøde.

Pædagogiske rådsmøde d. 15 april.

Til stede på mødet er SFO personalet, lærerne og ledelsen.

Målet med mødet har følgende overordnede punkter: Hvad er en undervisningsmiljøvurdering, undersøgelsesmetode, det kommende praktiske forløb samt hvordan eleverne skal forberedes. Den seneste forskning på mobbeområdet. Ligeledes skulle der begrebsafklare, således

Dagsorden på pædagogisk rådsmøde:

1. Oplæg fra viceleder

- Hvad er undervisningsmiljøloven
- Hvad indebærer en undervisningsmiljøvurdering
- Hvad og hvem er DCUM
- Hvorfor har vi valgt mobning
- Forskellige resultater fra DCUMs undersøgelse vises og diskuteres.
- Hvorfor og hvad er termometeret.

Efter oplægget blev der stillet opklarende spørgsmål og forskellige diskussioner opstod.

2. - Oplæg fra viceleder

- Hvad viser de seneste forskningsresultater i forhold til mobbeoffer og klassens samlede trivsel?

3. Begrebsafklare: Målet er at opnå et fælles pædagogisk sprog, samt aktivt at skabe en debat og afklaring af daglig pædagogisk praksis.

- Hvad er forskellen på det at mobbe og det at drille ?
- Hvornår har man en konflikt og hvad er en konflikt ?

Til begrebsafklaringen var der valgt tre forskellige strukturer fra undervisningsmetoden Cooperative Learning.

Vi kom frem til følgende definitioner:

Mobning:

Mobning er drilleri og magtudøvelse af en person over en langvarig periode uden empati og gensidighed, der medfører eksklusion fra fællesskabet, hvor alle omkring offeret er medansvarlige.

Drilleri:

Kortvarig kontakt mellem to parter af ofte humoristisk tilsnit uden aggressiv hensigt.

Konflikt:

Magtkamp, en situation hvor to poler mødes.

3. Hvordan forbereder klasselærerne eleverne på den kommende undersøgelse.

Klasselærerne skulle gå tilbage til deres respektive klasser. Sætte fokus på Mobbe og drilleri problematikken. Tale med eleverne om social trivsel, samt begrebsafklare mobning og drilleri. Derudover skulle klasselæreren fortælle om den kommende undersøgelse.

4. Udlevering af læsemateriale til alle som er forpligtende læsning

Materialet/kompendiet blev udleveret for at tilføre skolen ny viden, inspiration og metodisk kompetence i forhold til arbejdet med elevernes trivsel og mobning. Øge kendskabet til de forskellige metoder, som tager udgangspunkt i at forebygge eller arbejde med en allerede opstået mobbekonflikt, hensigten er at opbygge et fælles pædagogisk afsæt i vores daglige arbejde med klasserne.

Følgende metoder blev udleveret: Diskussion eller dialog, girafsprog, ud med sproget, gode relationer, ønskerunden, drama mod mobning, klar til i morgen, taktil rygmassage, tegne på ryggen, konstruktiv konflikthåndtering, konflikttrappen og ZNU – cirklen.

Klasselærerne forbereder og samtaler

Uge 16 og 17 2009

Klasselærerne taler med deres klasser om mobning og drilleri. Forbereder ligeledes eleverne på undersøgelsen. Undersøgelsen hos de store dvs. mellemtrinnet (4.,5. og 6. klasse) og overbygningen (7. og 8. klasse). Vi vælger at 9. klasse ikke deltager i undersøgelsen pga. tidspres fra de kommende eksamener.

Hermed et udpluk fra forskellige klassers definition af mobning og drilleri:

Drilleri er at irritere andre uden at såre dem f.eks. at tage et pennalhus og ikke give det tilbage med det samme.

Mobning kender ingen begrænsninger for overtrædelser af følelser og personlige grænser. Mobning foregår ofte over en langsigtet periode. Det er modsat drilleri ikke ment for sjov, men for at såre andre.

Mobning kan kun mobberne grine af, ikke ligesom når det er dril, hvor begge parter kan grine af det.

Mobbe er ondt dril, som sker over en længere periode. Hvor flere folk rotter sig sammen mod en anden er det mobning.

Mobning kender ingen begrænsninger for overtrædelser af følelser og personlige grænser. Mobning foregår ofte over en længere periode. Det er modsat drilleri ikke ment for sjov, men for at såre andre.

2. Undersøgelsens forløb

Uge 18 2009

1. Resultaterne fra termometeret fra 4. til 8 klasse tilbagemeldes. Til Morgenmødet tirsdag d. 28 maj udleveres det samlede resultat til alle lærerne og SFO personalet på skolen. Resultaterne på den enkelte klasse bliver udleveret til klassens klasselærer. Resultaterne skal gennemlæses og i løbet af ugen forekommer opklarende spørgsmål og samtaler om undersøgelsens resultater.
2. Undersøgelsen i indskoling foretages i børnehaveklassen, 1. og 2. klasse.

Uge 19 2009

1. Den sidste undersøgelse laves i 3. klasse.
2. Undersøgelsesresultaterne for Bhv.kl – 3. klasse udleveres til den enkelte klasses klasselærer samt resultaterne for hele indskoling. Resultaterne skal gennemlæses og i løbet af uge 20 kan der stilles opklarende spørgsmål og eventuelle samtaler om undersøgelsens resultater.
3. Alle lærere og ledelsen skal forberede det samlede undersøgelsesresultat for indskoling eller mellem/overbygning til mødet tirsdag d. 12 maj.

4. **Drøftelse af undersøgelsesresultat og udarbejdelse af handleplan for hele skolen.**

Mandag d. 27. maj kl. 14.00 – 16.30 afholdtes et pædagogisk rådsmøde, hvor drøftelse af miljøundersøgelsens resultater og udarbejdelse af handleplan for hele skolen bliver foretaget.

Mødet startede med en fælles opsummering af dagens forløb ligeledes en gennemgang af dagens pædagogiske arbejdsopgaver.

Derefter blev alle inddelt efter trintilknytning. Mellemtrinnet og overbygningen blev en gruppe på baggrund af undersøgelsens struktur.

1. Først blev undersøgelsens resultater systematisk gennemgået, imens den blev diskuteret og vurderet. Hvad mente vi var positive undersøgelsesresultater og hvad kunne vi forbedre. De ønskede forbedringer blev afklaret og inddelt i forskellige indsatsområder.
2. Ud fra indsatsområderne blev handleplanen grundigt udarbejdet. Selve processen og målet for de enkelte indsatsområder blev nedskrevet. Det blev besluttet, hvem der er ansvarlig for de forskellige indsatsområder: Hvad er klasselærerens opgave, forældrenes, trinnetes, elevrådets, ledelsens og bestyrelsens. Hvordan målet bliver nået skal afgøres ved observationer af elevernes dagligdag. Flere elever skal turde deltage i løsning af konflikter og sige fra overfor mobning. Ligeledes skal omgangstonen være bestemt men rar. Dette skal mærkes både i den enkelte klasse og skolen som helhed. Evalueringen af de forskellige mål skal foretages løbende af klasselæreren i samarbejde med teamet omkring klassen, på trinmøderne, pædagogisk rådsmøder, forældremøder og på ledelsesmøder gennem hele skoleåret. Til foråret 2010 foretages samme mobbe/miljøundersøgelse for at vurdere om de forskellige tiltage har haft en virkning.

Vi kan konstatere følgende positive og negative sider ved undervisningsmiljøet på mellemtrinnet og overbygningen.

Det er positivt	Det kan vi forbedre
Med baggrund i vor egen definition/terminologi opfatter vi resultatet 4,68 % af vor elever har oplevet mobning indenfor de sidste to måneder, som et positivt tegn. Det er et pænt lavt resultat.	Mobning indenfor egen klasse kan forbedres, tallet er for højt. For mange elever handler ikke, når de oplever mobning. 82% har lyst til at gribe ind, men tør ikke, tallet er yderst højt. Eleverne skal lære/have værktøjet til at gribe ind.

<p>Eleverne oplever klasselæreren som aktiv handlende. Viser tillid til klasselæreren. Tilfredsstillende klasselærer profil.</p>	<p>Spørgsmålet angående klasselæreren aktive handling overfor mobning, tror 3,13 % at klasselæreren ikke gør noget ved det. Tallet er for højt, skal være 0 %.</p> <p>Spørgsmålet vedrørende klasselæreren viden om mobning i klassen svarer 22,66 %, at de ikke tror, klasselæreren har kendskab til mobning i klassen. Dette tal er ligeledes for højt. Eleverne skal ikke være i tvivl om, at klasselæreren eller lærerne griber ind overfor mobning.</p>
<p>Flot at 90 % af eleverne mener, at der lidt, meget lidt eller slet ikke foregår mobning i egen klasse.</p>	

Det er positivt	Det kan vi forbedre
	<p>Sproget generelt. Såsom i den daglige omgangstone, konfliktløsning, kommentarer både i klasseværelset, på gangen, i skolegården og elevernes sms sprog skal være et indsatsområde næste år. Undersøgelsen tydeliggør sprogets indflydelse på mobning.</p> <p>Ligeledes må vi konstatere, at undersøgelsen også viser, at flere af eleverne ikke altid selv er klar over deres eget sprogbrug, at de selv har et mindre pænt sprog og det er ikke altid de andre som taler grimt. Dette skal vi ligeledes integrere i indsatsområdet.</p>

	Udelukkelsestallet er for højt. Vi vurderer/konkluderer ud fra undersøgelsen at udelukkelsen som regel sker i frikvartererne.
Generelt positivt at 93 % af eleverne ikke har følt sig mobbet af en lærer på skolen.	Vi skal være opmærksom på vores måde at tale til eleverne på - også i vanskelige situationer.

4. Handlingsplan til forbedring af undervisningsmiljøet for mellemtrinnet og overbygningen.

Indsatsområder for det kommende skoleår 2009 -2010

1. Eleverne skal have redskaber, så de aktivt kan imødegå mobning.
2. Fokus på sproget. Både i forhold til daglig tale, konfliktoptræning og konfliktløsning.
3. Udelukkelse af enkelte elever er ikke acceptabelt.

Opgaver, som vi har valgt at arbejde videre med.	Opgave 1 Redskaber	Opgave 2 Fokus på sprog	Mål Ny undersøgelse om samme emne foretages i skoleåret 2010, hvor skolens tiltag på mobbeområdet skal kunne aflæses positivt i undersøgelsen.
--	-----------------------	--	---

<p>Klasselæreren/klassen</p>	<p>Arbejde med forskellige metoder fra den hvide mappe. Styrke elevernes kompetencer indenfor sprog, sociale omgangsformer og konfliktløsning</p> <p>I deres daglig dag på skolen sættes eleverne i mange forskellige undervisnings - konstellationer. Hermed skal eleverne samarbejde, løse opgaver, lytte og kommunikere. Et oplagt forum til at bruge/øve/huske de lærte redskaber.</p>	<p>Konstant fokus på sproget både når lærerne er tilstede og ikke tilstede.</p> <p>Brug mobbemateriale fra DCUM og Børns Vilkår. Andet.</p> <p>Gøre det usynlige synligt. Fortrolig brevkasse i hver klasse, således at eventuelle problemer kan tages op anonymt.</p>	<p>Udvikle elevernes sociale kompetence, således at de kropsligt og verbalt kan løse konflikter på en konstruktiv måde.</p> <p>Forstå at sproglige redskaber skal være løsningsorienterede.</p> <p>Forskelligheder er en fordel og en styrke for klassen, hele skolen.</p> <p>Eleverne skal vide at klasselæreren altid griber ind overfor mobning. Som nævnt før ønskes tallet ved næste undersøgelse at være 0 %.</p>
	<p>Løbende fælles aktiviteter. Inddrag rollespil, cooperative learning metoder.</p>		<p>Ingen elever skal igennem længere tid føle sig udelukket af klassen uden at opleve hjælp.</p>
<p>Overbygningen</p>	<p>Lærerne i overbygningen arrangere gallafest.</p>	<p>Uanset hvor man færdes på skolen, og i hvilke sammenhænge skal eleverne lære/bruge deres sprog positivt/konstruktivt.</p>	<p>Forbedre trivslen, sproget og kendskabet klasserne imellem.</p> <p>Til de månedlige trinmøder evalueres indsatsområderne og der videndeles.</p>
<p>Mellemtrin</p>	<p>Lærerne på mellemtrinnet fortsætter med at arrangere mindst to aktiviteter på et skoleår for hele</p>	<p>Uanset hvor man færdes på skolen, og i hvilke sammenhænge skal eleverne lære/bruge deres sprog positivt/konstruktivt.</p>	<p>Forbedre trivslen, sproget og kendskabet klasserne imellem.</p> <p>Til de månedlige trinmøder evalueres</p>

	<p>mellemtrinnet. Haft stor succes med en fælles idrætsdag, filmdag og spilledag</p>		<p>indsatsområderne og der videndeles.</p>
Gårdvagter	<p>Gårdvagterne skal løbende igangsætte aktiviteter på kirkepladsen.</p>	<p>Som vi altid gør, skal gårdvagterne fortsætte med at informere klasselæreren eller den lærer som klassen skal have ved eventuelle opståede konflikter i frikvarteret.</p>	<p>Formindske mobning og konflikterne på kirkepladsen. Til næste undersøgelse skal tallet på mobning i skolegården være forbedret.</p>
Elevråd			<p>Inddrage elevrådet. Lytte til deres forslag, og gøre dem aktive deltagere og samarbejdspartnere til en forbedret omgangstone. Elevrådets aktiviteter og forslag vil blive skrevet ind i vores handleplan i næste skoleår.</p>
Pædagogisk rådsmøder	<p>Alle lærere har et medansvar til at forbedre og implementere indsatsområderne.</p>	<p>Uanset hvor alle ansatte færdes i huset, skal uacceptabelt sprog påpeges. Ligeledes skal alle ansatte selv være et forbillede for acceptabelt sprog.</p>	<p>Evaluerer indsatsområderne to gange om året.</p>
Ledelsen	<p>Bibeholde de to årlige forældremøder og forældresamtaler som skaber mulighed for dialog og samarbejde mellem skole/hjem.</p>	<p>Fortsætte med at afsætte timer til lærerne som dermed har mulighed for at afholde 1 til 2 sociale arrangementer på et skoleår.</p>	<p>Evaluerer indsatsområderne, samt være aktive i implementeringen af overstående.</p>
Bestyrelsen			<p>Bakke op om/støtte ledelsens og lærernes arbejde i deres daglige virke for at</p>

			forbedre undervisningsmiljøet på skolen.
Forældrene	Forældrene orienteres og inddrages til først kommende forældremøde om de forskellige indsatsområder.	Ændring af elevernes sprogbrug bliver en vanskelig proces, som kræver forældrenes opbakning både derhjemme og i skolen for at det kan lykkes.	I samarbejde med skolens forældre at forbedre dagligdagen for vore elever. Opbakning til skolens indsatsområder.

Vi kan konstatere følgende positive og negative ved undervisningsmiljøet i indskolingen.

Det er positivt	Det kan vi forbedre
Eleverne oplever, at der bliver snakket om mobning og drilleri i deres klasser.	51% af eleverne oplever nogen gange drillerier fra egen klasse. Samt 34,09 % har været ude for drillerier fra en anden klasse, så de er blevet kede af det. Et indsatsområde i det kommende skoleår bliver at arbejde med elevernes drillerier. Ligeledes oplever flere af eleverne, at de selv driller og 39,77 % ved ikke om de selv driller. Tallene viser, det er nødvendigt at arbejde mere intenst med begrebet drilleri både i den enkelte klasse samt hele indskolingen.
Det er positivt, at tilliden til klasselæreren er høj.	13,64 % af eleverne har følt de er blevet drillet af en lærer på skolen, så de er blevet kede af det. Tallet er for højt. Vi skal tænke over vores toneleje, kropssprog og tiltaleform.

Handleplan for indskolingen

Indsatsområder for det kommende skoleår 2009 - 2010

1. Arbejde med den enkelte classes/indskolingens daglige drillerier.
2. Indsats i forældregruppen.
3. Fokus på de passive mobbere/tilskuere

Opgaver, som vi har valgt at arbejde videre	Opgave 1 Daglige drillerier/	Opgave 2 Indsats i	Mål Ny undersøgelse om
---	---------------------------------	-----------------------	---------------------------

med.	fokus på de passive tilskuere.	forældregruppen.	samme emne foretages i skoleåret 2010, hvor skolens tiltag på mobbeområdet skal kunne aflæses positivt i kommende undersøgelsen.
Klasselæreren/lærerne omkring klassen.	Opmærksom på og arbejde med elevernes indbyrdes relationer i den daglige undervisning.	Som altid inddrage forældrene når og hvis det skønnes nødvendigt i tilfælde af opståede drillekonflikter.	Fortsætte med at forbedre den gode trivsel og elevernes indbyrdes relationer, så eleverne oplever at drillerierne formindskes.
Klassen	Arbejde med forskellige metodiske metoder så som samarbejdsøvelser, den positive stol.		Give eleverne redskaber til at sige fra overfor drillerier, samt lære eleverne at indse, hvornår de selv er deltager i en konflikt.
Forældrene		Aktive forældremøder, hvor indsatsområderne bliver diskuteret på en konstruktiv måde. Indførelse af eventuelle legeaftaler, middagsaftaler, regler til fødselsdage, diskutere de 10 mobberåd osv.	Et godt og positivt samarbejde mellem skole og hjem. Gensidig tillid og respekt. Skabe en god trivselskultur, hvor der er plads til den enkelte elev.
Elevråd/indskolingen	Forbedre fællesskabet mellem klassetrinnene både i indskolingen, men også på skolen som helhed. Elevrådet skal i samarbejde med lærerne lave mindst et arrangement om		Skabe venskabsklasser. Den kommende børnehaveklasse bliver venskabsklasse med kommende 6. klasse. Indskolingen skal løbende på møderne

	året, hvor drilleri er et fælles tema.		evaluere indsatsområderne.
Pædagogisk rådsmøder	Alle lærere har et medansvar til at forbedre og implementere indsatsområderne.	Uanset hvor alle ansatte færdes i huset, skal uacceptabelt sprog påpeges. Ligeledes skal alle ansatte selv være et forbillede for acceptabelt sprog.	Omgangstonen overfor hinanden både store som små elever, samt de voksne skal forbedres. Dette skal kunne aflæses i den næste mobbe undersøgelse.
Ledelsen	Bibeholde de to årlige forældremøder og forældresamtaler som skaber mulighed for dialog og samarbejde mellem skole/hjem.	Fortsætte med at afsætte timer til lærerne som dermed har mulighed for at afholde 1 til 2 sociale arrangementer på et skoleår.	Ansvarlig for implementeringen lykkes, på en god og konstruktiv måde.
Bestyrelsen			Støtte op om skolens pædagogiske tiltag.
SFO			Deltage aktivt i skolens tiltag, og videreføre indsatsområderne i det daglige arbejde i SFO`en.